

נעה לאה כהן בגלריה המקלט.
"אנו חיים בגבולות ובמגבלות,
והם מייצרים משהו ייחודי"

נעמה ריבה

צילום: אוליבייה פיטוסי

ב קומה העליונה של תיאטרון ירושלים, כמבואה של אולם הנרי קראון, מוצגת תערוכה מפתיעה ושמה "חריידי מייד". מציגים בה אמנים ואמניות העוסקים במוצרים בחברה החרדית, יצירות שעל התפר בין עיצוב לאמנות. את התערוכה, שעלתה ב"שבוע העיצוב" ותוצג עד 7 ביולי, יזמה נעה לאה כהן, מרצה לאמנות ואוצרת ומנהלת גלריה המקלט – שהיא כנראה הגלריה החברתית היחידה מסוגה בעולם הפועלת בשכונה חרדית. כהן לפחות די בטוחה בכך: "היתה אחת בברוקלין שנסגרה. בואי נגיד שרוב הסיכויים הם שאין עוד אחת כזו". כהן, שגדלה בנתניה, הגיעה לאמנות במקרה: "עליתי לירושלם לים אחרי שירות לאומי ללמוד תורה במדרשה. זה היה נדיר בזמני ני שאשה הולכת להקדיש זמן ללמוד תורה. חשבתי שזה ייעודי, אלא שבהמשך התגלגלתי ללמוד במכללת אמונה לאמנות. אני רואה את זה כרמזים משמיים שסימנו לי את השליחות". היא בת 42, נשואה ואם לחמישה ילדים, מה שלא מפריע לה לנהל קריירה משגשגת, לעתים גם בשעות הערב. נוסף על לימודיה באמונה, היא בעלת תואר ראשון ושני מהאוניברסיטה העברית. את הדור קטורט היא כותבת בימים אלה במחלקה לאמנות יהודית באוניברסיטת בר אילן.

מתי הרגשת שאוצרות של אמנות חרדית היא התחום שלך?
"אחרי מספר שנים שלמדתי תולדות האמנות באוניברסיטה העברית, הרגשתי שלמעשה אין ביטוי לעמדה שלי בשדה האמנות, שאני לא רואה את עצמי על קו רות המזויאון. התחלתי לחפש אמנים חוזרים בתשובה לפני ארבעים שנים במסגרת מחקר לעבודת דוקטורט, והבנתי שאת החומרים לא אמצא בספריות. התחלתי לחפש בשטח והגעתי לגלריה. גיליתי שהגלריה הוקמה על ידי חוזרים בתשובה והתחלתי להינדב בתור אוצרת. נהפכתי לחוקרת פעילה שתוך כדי מחקר גם מניעה את השדה".

הגלריה הוקמה ב-2003 על ידי חוזרים בתשובה מיתולוגיים כמו הרב אורי זוהר, מרדכי ארנון (פור פיק) ואיקא ישראלי המנוח, שעל שמו היא קרויה. "הגלריה באה לספק מענה לאותם חברים כשריניים שאחרי שנים שבהן שקעו באוהלה של תורה והיו בטוחים

אמנותה אמונתה

גלריה המקלט בירושלים היא ככל הנראה המוסד היחיד מסוגו בעולם הפועל בשכונה חרדית. **נעה לאה כהן**, מנהלת הגלריה ואוצרת התערוכה "חריידי מייד", מסבירה מדוע אמנות לא זקוקה בהכרח לחופש

המשך מעמ' 1

שאפשר להיות או אמן או דתי – הבינו שיש גם דרכי ביניים, מס' פרת כהן. "כך הם סללו את הדרך לגלריה הראשונה בשכונה חרדית ולשיעורי ציור לגברים ולנשים בנפרד, בתקופה של ציבור חרדי לא היה מקום ראוי ללמוד אמנות בהתאם לערכיו".

כהן הצטרפה למקום, לדבריה, בתקופה שבה החל רנסנס בציבור החרדי, "הרבה זכות אותם חורים בתשובה המהווים סוכני תרבות, מגשרים בין העולמות ומאפשרים לציבור זה להתבטא באמצעות האמנות". הגלריה מתקצבת כרגע על ידי משרד התרבות, אך נאבקה בקיצוץ שנעשה בתקציבה.

ממי היית מצפה לתמוך בגלריה?

"חשוב לנו שעיריית ירושלים תרחיב את התמיכה, גם ברמה הכספית וגם ברמה הפיזית – שיוקם מקום גדול וראוי ככל גל' ריה מן המניין. כך נוכל לבסס את הפעילות הענפה שלנו, שמס' פקת מענה תרבותי לאוכלוסייה גדולה בירושלים שאין לה עדיין גלריות שמדברות את השפה שלה. בימים אלה הגלריה פתחה דיאלוג עם משרד התרבות כדי למצוא תקצוב שוטף לפעילות הגדלה וגם לפעילויות חד-פע' מיות כמו פלייסמייקנג (פעולה אמנותית שיוצרת שינוי במרחב העירוני; נ"ר) בשכונות חרדיות, כולל הקמת מתחם ייעודי לאמ' נים אורתודוקסים. וכבר עובדים

החרדי לאמנות איכותית באופן כללי וחשוב שהתיווך ייעשה בר' גישות", היא מסבירה. האם אמנות לא וקוקה מטבעה לחופש ולהיעדר מגבלות? היא לא מאמינה בקביעה הזו. "כיצורים אנושיים אנחנו חיים בגבולות ובמגבלות, ואני חושבת שמגבלות מייצרות משהו ייחודי. השאלה היא אם אנחנו מבינים למה הן נועדו ואם אנחנו קשובים לאיכות שהן מייצרות בתוכנו".

כהן לא מגדירה את שייכותם הדתית של האמנים המציגים במ' קום: "יש כל מיני, לא בודדת בציציות". היא מונה את שמעון לב, ענת בראל, דן אורמייאן, רונן סימן טוב, שי אולאי, חני כהן ודה, מוטה ברים וליאונרד בלקלב. דווקא האמנות המודרנית, היא מדגישה,

כהן: "ברגע שהאמנות השתחררה מהדת התאפשר לחרדים לצרוך אותה, גם משום שהיא לא נמצאת במקומות שקדושים לאחרים"

היא זו שאיפשרה להשקפת העולם החרדית להתבטא יותר: "ברגע שהאמנות השתחררה מהדת התא' פשר לאורתודוקסים לצרוך אותה יותר בקלות, גם משום שהיא לא נמצאת במקומות שקדושים לדתות האחרות".

ועדיין, מציינת כהן, בגלל חוקי המשחק של עולם האמנות, נמנעים החרדים ממנו. "עולה השאלה אם אנחנו מעוניינים להקים שדה מקביל או להיכנס לשדה הקיים וליצור בתוכו נישא שלנו. זו שאלה בהתהוות ונדמה כי בקרוב הדברים יתבהרו. בחברה החרדית יש המון גוונים ומי שבפנים מכיר את הניואנסים. הם כל הזמן בתנועה

עונג שבת של מורן אסרף. סיפור בסקוצ'ים צילום: מורן אסרף

כלה של מרסל תהילה ביטון. התמודדות עם רווקות מאוחרת צילום: דור קדמי

עבודת הצילום המשפחתי של בר מאיר היתה כלי לחיבור מחדש של הקרובים אליה, שמהיום שעזבה את החברה החרדית נדמו לה כ"הם"

השקפתם. אין הרבה גלריות שחור' תמות על עמדה כזו באג'דה שלהם בלי לוותר על איכות ויצירתיות, המגבלות בהחלט הופכות לאתגרים".

מניפולציה על חפצים

מקור המושג "רדי מייד" בת' חילת המאה ה-20, עת אמנים כגון מרסל דושאן השתמשו במוצרים מוכנים וניקתו אותם מהקונטקסט המקורי שלהם. כך גם בתערוכה של המקלט, שבה האמנים משנים את מיקומם הטבעי של מוצרים שעל המדף ואת סידורם במרחב. בין העבודות ב"חריידי מייד" מור' צגת גם זו של בר מאיר, בוגרת המחלקה לצילום בבצלאל וחרדית לשעבר. העבודה, "מאייר" שמה, מורכבת מ-74 תצלומים של כל אחד ואחת מכני משפחתה: 13 אחים ואחיות, בני ובנות וזוגם וילדיהם. כהן מסבירה כי מוסר הצילום המשפחתי היה כלי להכרה וחיבור מחדש של הקרובים אליה, שמהיום שעזבה את החברה החר' דית נדמו לה כמו "הם". "היא נפ' גשת שוב עם כל אחד ואחת בנפרד על מנת לנסות ולהבין את המקום שלה ושלהם במשפחה שבה גדלו יחד ושאותה עזבה לפני קרוב ל-20 שנה וחזרה להיות איתם בקשר", אומרת כהן. ממבט ראשון העבודה מתענת, וניתן לחשוב שיש למאייר פחות אחים ואחיות ממה שהיא טוענת. הבלבול נובע מכך שמספר אחים סירבו להצטלם והם מוצגים כקלף חלק, ואילו אחרים הצטלמו כשגבם מופנה למצלמה. ניתן לשער שחלק מהמציגים והמציגות יוצאי דופן בקרב החברה שבה גדלו. מרסל תהילה ביטון, בוגרת המסלול החרדי בבצלאל, היא אחת מהן. "אני בת לאמא וסבתא שהתחתנו בגיל 18", היא מסבירה בחיוך איך נותרה רווקה בגיל 25. "השדכנית כתבה עלי שאני מעוכבת שידוך כי אני בררנית ואמנית". בעבודתה "כלה" התעמתה עם מצבה האישי ופרסה על קיר החלל מוצרים שמשמשים רווקות שבאות לשמח כלה בעת חתונתה: שמישייה לבנה, בלוני,

"מאייר" של בר מאיר צילום: אוליביה פיטוסי

לנוקוי מעלה שאלות מגדריות על חלוקת התפקידים המסורתית בבית החרדי.

התערוכה בתיאטרון כוללת גם את הספרייה התורנית, בהפקת הגלריה. זוהי ספריית מוצרים, המתכתבת עם ספריית ספרי הקור' דש הנמצאת בכל בית חרדי. אפשר למצוא בה, למשל, פופקורן ענק, גיגית מתכת ותיבה לתרומות. לחלק מהמוצרים מוצמדים תוויות עם הסברים ועם קוד QR לסריקה בסמארטפון, המובילים לסרטונים שערכה האמנית הודיה טולדנו ומסבירים את המשמעות שניתנת לכל מוצר בקהילה האורתודוקסית "שהיא הרבה מעבר למתן שירות פונקציונלי", לשון כהן. "המוצרים משמשים בחלקם לבידול, הבחנה ושמיירה על גבולות גזרה".

לצד "חריידי מייד", היא מובי' לה פרויקטים נוספים מחוץ למר' חב הגלריה. אחד מהם הוא "גרפידוס", שימוקם בשכונת מקור ברוך. "הגעתי למסקנה שאנחנו יכולים לשנות את פני האזור", היא אומרת. "איתרתי חמישה אמני גרפיטי חרדים מעולים, קי' בלנו סבסוד מקרן ירושלים ומפעל הפיס, ואנחנו יוצאים לדרך כשכל אמן ייתן את הקו שלו". הפרויקט ייפתח באיסרו חג סוכות, והאמ' נים יציירו בשיתוף עם ילדי הש' כונה. "בעתיד המקום יהוו יעד תיירותי אמנותי במרחב הירושל' מי", מסכמת כהן באופטימיות.

תשובות

1. נשיקתו של הבוגד יהודה איש קריות לישו.
2. שתיהן מתוקות במיוחד כאשר הן אסורות.

חברי "Young Fathers" צילום: איי-אף-פי / Frazer Harrison / GETTY IMAGES IL

נדחו מפסטיבל בגרמניה בגלל תמיכתם בחרם על ישראל – והוזמנו אליו שוב

גרדיאן

התהפכו: לא זו בלבד שהם הומיינו מחדש את "Young Fathers" להופיע, הם גם הציעו להם להסיר את עמדתם על הבמה. "כגרי מנייה, קשה לי כמובן להיות קשורה לתנועה המחרימה את ישראל, אבל הומנתי את 'Young Fathers' ולא את בידי'אס", אמרה קרפ. דובר מטעם הפסטיבל אמר כי הלהקה הודיעה להם שלא תקבל

Ruhrtriennale הודיעה בתחילת החודש שהרכב ההיפ-הופ הבריטי יודח מהתוכנית של הפסטיבל שיתקיים בין 18 באוגוסט ל-30 בספטמבר. הודעה לעיתונות אמרה אז סטפני קרפ כי אף שאינה סבורה שביקורת על ממשלת ישראל היא אנטישית מיות, הלהקה זוכת פרס המרקורי רי "לא הצליחה להתנער מבידי'אס". אבל ביום חמישי המארגנים

פסטיבל גדול למוזיקה ולאמנות בגרמניה עורר תשומת לב תקשורתית בימים אלה, אחרי שמארגניו החליטו לבטל את הופעת הלהקה הסקוטית "Young Fathers" בשל תמיכתה בחרם על ישראל (בידי'אס), ואו הומינו אותה שוב. המנהלת האמנותית של פסטיבל

גרדיאן

טראמפ זכה לשטיפה פיוטית מדיוויד לינץ'

גם מנחי הלייט-נייט קולבר, פאלון ואוברין התאחדו כדי להגיב בהומור לנשיא

לינץ'. כוון את הספינה אל עתיד טוב יותר" צילום: אי-פי

לאחד את המדינה הזו. כך, הנפש שלך תשיר תחת מנהיגות גדולה ואוהבת, כולם ייצאו מנצחים". את הפוסט חתם לינץ' בנימה מפויסת. "אני מקווה שתיקח את תשומת לבך, כל שעליך לעשות הוא לנהוג באנשים באופן שבו היית רוצה

הבמאי דייוויד לינץ' ענה של שום לדונלד טראמפ והסביר כי הנשיא סילף את דבריו בנאום שני שא בעצרת תמיכה בדרום קרו ליינה בתחילת השבוע. טראמפ הגיב בנאומו לדברים שאמר שה במאי המוערך ("קטיפה כחולה", "טווין פיקס") בראיון ל"גרדיאן", לפיהם טראמפ "עשוי להיזכר כאחד הנשיאים הגדולים של ארה"ב". הנשיא מיהר לרכוב על דבריו של הבמאי ואף ציין כי הקריירה ההוליוודית של לינץ', "הסתיימה רשמית".

"אדוני הנשיא היקר, מי ייתן ונוכל לשבת לשיחה – אני צריך להסביר ולהעמיד כמה דברים על דיוקם", פתח לינץ' פוסט פיוטי שפירסם שלשום בעמוד הפייסבוק שלו. לדבריו, אם טראמפ ימשיך להתנהג כפי שהוא נוהג – הוא לא ייזכר כנשיא הגדול בהיסטוריה, דבר שלטענתו יהיה "עצוב מאוד עבורך, מר טראמפ, ועבור המדינה כולה, שכן אתה מפלג ויוצר סבל". לינץ' הוסיף כי יש לטראמפ עוד תקווה. "עדיין לא מאוחר לשנות כיוון", כתב, "הפנה את הספינה אל עבר עתיד טוב יותר, עבור כולנו – ותצליח

סרטים שזכו בדוקאביב יוכלו להתמודד לאוסקר

גם זוכי הפסטיבל האחרון יוכלו להתמודד על פרס הסרט התיעודי הטוב ביותר בטקס הקרוב

בטרנס" של אופיר טריינין ו"כלבים נובחים רחוק" של סימון לרנגוילמונט – להגיש מועמדותם לאוסקר הקרוב, בפברואר 2019.

רשימת 28 הפסטיבלים כוללת את מיטב הפסטיבלים לסרטי תעודה בעולם, ובהם IDFA ההולנדי, הוט'דוקס הקנדי, פסטיבל שפילד הבריטי, וכן תחרויות סרטי התעודה של הפסטיבלים בקאן וברלין. בכך מצטרפים זוכי התחרויות המרכזיות בדוקאביב לזוכי תחרות הסרטים הקצרים בפסטיבל, שאף הם רשאים לגשת אוטו-מטית לתחרות על פרס האוסקר לסרט התעודה הקצר.

סרטו של טריינין עוקב אחר משפחה מנהיגה מהרגע שבו האב יוצא מן הארון במפתיע ומחליט לממש את תשוקתו להפוך לאשה. לגלית, אשתו, לוקח זמן לעכל את הדברים. היא מכינה שעליה להחליט אם להישאר בווגיות או לא.

אבודה", את ג'ימי קימל ("הוא נורא") ואת קולבר, לו לא טרח לקרוא בשמו אלא כינה אותו "חלאה" והוסיף שאין לו כישרון. "האנשים הללו מצחיקים?" שאל את הקהל, והוסיף כי "אני יכול לצחוק על עצמי. למעשה, אם לא הייתי יכול, הייתי בצרות גדולות". קולבר לא יכול היה להתעלם מההרמה להנחתה; בפתיח תוכניתו "טונייט שואר", הוא אירח את פאלון בשיחת וידאו. "היי חלאה", בירך פאלון. "היי נשמה אבודה", ענה לו קולבר.

"שמעתי שהוא אמר שכולנו חלאות חסרות כישרון ונשמות אבודות", אמר פאלון. "זה לא בסדר", ענה קולבר. "זה בכלל קונאן!" בשלב זה העלו השניים את המתחרה השלישי שלהם, קונאן אוברין, שלא זכה להיכלל בנאום. קונאן, מתברר, הופתע לשמוע ש"הבחור מהנדל"ן שמוכר סטייקים" נבחר לנשיא. "תנו לו זמן", הציע אוברין, "ובבקשה, תנהגו בנימוס. אם לא ניוה, הדבר הזה עלול להפוך למכוער". השלושה סיכמו להיפגש בהקדם לצד ריים ב"רד הן", מסעדה בוורג'יניה שסילקה משטחה את דוברת הבית הלכן שרה האקבי סנדרס, והותקף פה על ידי טראמפ ותומכיו.

נירית אנדרמן

סרטים שיזכו בפרס הסרט הטוב ביותר בשתי התחרויות המרכזיות של פסטיבל דוקאביב – התחרות הישראלית והתחרות הבינלאומית – יוכלו מעתה להגיש ישרות מועמדות לאוסקר האמריקאי ולהתמודד על פרס הסרט התיעודי הטוב ביותר. כך הודיעה האקדמיה האמריקאית לקולנוע הפסטיבל הבינלאומי לקולנוע דוקומנטרי בתל אביב הצטרף לרשימה מכובדת של 28 פסטיבלים מובילים, אשר מקנים לזוכים אפשרות להגיש מועמדות לאוסקר. משמעות הכנסתו של דוקאביב לרשימה היא שהסרטים הווכים בו יוכלו להגיש ישרות את מועמדותם לתחרות, ולא יצטרכו לעמוד בתנאי ההפצה הנוקשים והמגבילים שקובעת האקדמיה האמריקאית לקולנוע. גם שני הזוכים של הפסטיבל האחרון – "משפחה

מוזיאון תל אביב לאמנות

— הקרנת סרטו של פייר ביסמוט —

WHERE IS ROCKY II?

דברי מבוא: האוצרת רוטי דירקטור
כרטיסים בקופת המוזיאון: 03-607-7020
אתר התערוכה:
hollywood-tamuseum.org.il

יום שישי / 29.6 / 12.00
בעקבות התערוכה
הוליווד ומיתוסים אחרים

תמיד תישאר לנו ונציה

הפרסומים על שקיעתה של ונציה מוגזמים. תעשיית התיירות דווקא מצילה את העיר האיטלקית מפני התחדשות עירונית ושאר סממני עכשוויות שיכולים לפגוע בקיומה

ונציה. נראית טוב מתמיד
צילום: מנואל סילבסטרו/רויטרס

ציורית לגותיקה האירופית הרצינית – ומותכים השפעות ניאו קלאסיות, נוצריות אירופיות, ביי ונטיניות, איסלאמיות, מכל רחבי אגן הים התיכון והיבשת. ארמון הדוג'ה, הבזיליקות סן ג'ורג'ו מג'ורה וסן מרקו והכיכר עצמה, שנפוליאון קרא לה "הסלון היפה של אירופה", הם רק חלק מפלאייה. נכון, קלישאות. תצלומיהם מתנוססים על גלויות קיטשיות ומניפות זולות בדוכני המזכרות לשמחת 20 מיליון התיירים הפורקים את ונציה בשנה. מרביתם לא זויים הרבה מעבר לכיכר מאיפה שלא מסתכלים עליה, ונציה מעוררת תגובות קוטביות. או כפי שניסח את זה תומס מאן "זו היתה ונציה היפהפייה, החגיגה, החשודה, ספק אגדת פלאים ספק פח יקוש לתיירים. זו העיר שבאווירה המעופש שגשגה לפני האמנות... העיר שהולידה בלב מלחינים צלילים מתוקים נוסכי תרדמה, שכורי עגבים" (תרגום נ"ל מירסקי). בימים אלה עדיין אפשר להאזין לצלילים מתקתקים בבית האופרה הוונציאני הסכריני

ונציה פחות דתית ממדינת האם, לא מוקפת חומה כערים היסטוריות איטלקיות אחרות ופתוחה להשפעות זרות

לה פניצ'ה, אם גם באוויר – כבר לא מעופש – נשמעים יותר צלילי ליר שירת גונדוליירים וגרירת מזוודות, מאבקי ההישרדות של ונציה כמו גם הביאנלות ופסטיבלים – כן, לתיירים – מפחים תקווה שתשרוד גם את דברי הכ"ל המלומדים. אין ספק שיותר מאשר תחזיות שחורות היא זקוקה לעזרה ולסיוע כספי כלל עולמי, זה שמופנה כיום להרס האנושות במלחמות שווא ונשק קטלני. לפחות תישאר לנו ונציה.

סיפורו של גשר

הגשר האחרון עד כה בוונציה הוא "גשר החוקה" שתיכנן האדריכל סנטיאגו קלטרורה ונחנך ב-2008. זהו הגשר הרביעי מעל התעלה הגדולה. הוא מחבר בין תחנת הרכבת סנטה לוצ'יה לבין מסוף התחבורה בפיאצלה רומא. יופיו טמון בשלד צלעות מרהיב וסמוי כמעט מעין הנושא את משקלו. בהבדל מגשר המיתרים הט"ו וסיי שתיכנן קלטרורה בירושלים, גשר החוקה מרכיז ראש בפני יופיה של ונציה. קלטרורה רואה בו בצדק את "הגשר הכי יפה שלי", אבל באיטליה הוא התקבל כמטח של טענות וגם זה בצדק. עם זאת אם יחזיק מעמד פגמיו ייכנסו כסיפורי עם מופלאים למדריכי התיירות של הדורות הבאים.

כיכר סן מרקו בוונציה. נפוליאון קרא לה "הסלון היפה של אירופה" צילום: Guillaume / TheBigTouffe

היתה תמיד סובלנית להשפעות זרות, תרבותיות ורב לאומיות. ומה יותר רב תרבותי ורב לאומי מאשר תעשיית התיירות. כשל לוגי אחר הוא לראות בוונציה "דוגמה קיצונית למה שמתרחש בערי אירופה האחרות". ונציה אינה דוגמה קיצונית לשום דבר. אפילו לא לאיטליה. היא קפת חומה כמו ערים היסטוריות איטלקיות אחרות ותמיד היתה פתוחה להשפעות זרות. עברה כמעצמת סחר הותר בה שלל ארכיטקטורות ממורח ומערב המיצ"גות להפליא את פתיחותה. בסגנון הגותי האופייני לה – תשובה

ארכיטקטית יותר מאשר לשכיות חמדא לא ניתנות לעיכול ולתחזוקה. תעשיית התיירות היא החיץ בין ונציה לבין בנייה חדשה, פיתוח יתר, התחדשות עירונית ושאר סממני עכשוויות שיכולים לעלות לה בעצם קיומה. המחיר יהיה הרבה יותר כואב מאשר האיום שתיהפך ל"קלישאה של עצמה", כפי שמקשקשים התיאורטיקנים. בעצם מה רע כל כך בקלישאה. הקלישאה של תעשיית התיירות, הקלישאה של כיכר סן מרקו וכל השאר, היא זו המקפאה את ונציה בזמן ובד בבד מאפשרת לה להמשיך לחיות. בהבדל ממלומדיה, ונציה עצמה

תעשיית התיירות היא חבל ההצ'לה של ונציה מגורל מר ונמהר שהיה יכול להיות צפוי לה אלמלא היונו צובאים אליה בהמוניה.

כשל לוגי

אותה תעשיית תיירות מגונה לכאורה היא זו המגוננת על ונציה משינויים ברוח הזמן הזה שהיו הופכים אותה חס וחלילה לעיר אמיתית. תעשיית התיירות מצ'לה את ונציה ואת נשמתה, כן, מצ'פורני הזמן, מיזמי נדל"ן וריזום וגחמות של אדריכלי על הלורטשים אליה עין, ועד כמה שלא נעים להודות בכך, גם מתושבים אמיתיים הוקקים לצרכי יום-יום

מתוכנן, "דוגמה קיצונית לכל מה שקורה באירופה", עיר שאיבדה את רבגוניותה והותה, שננטשת על ידי תושביה והתעשייה היחידה שבה היא תעשיית התיירות ההופכת אותה ל"פארק שעשורי עים". וכל זאת תחת הכותרת הנב"זית "עוצרת נשימה וחסרת נשמה".

אם לא די בכך, מלומד אחר, רוברט דיוויס, שנתקלתי בו כשייטוטים ברשת, מחזיף פנים עוד יותר כשהוא כותב "למעשה, העיר אבודה, קשה לנבא מה יקרה לה בעתיד". נוכח המתקפה החזיתית המלומדת אין מנוס מלומר את האמת: האבחנות אולי מבוססות אבל בכל זאת הן טועות ומטעות, וזהו לא הפרדוקס היחיד בוונציה. טעות קלאסית היא לראות בוונציה עוד עיר, כשברור מאליו לכל עין צופיה שמדובר באירוע קוסמי, הלך רח ונפש, תופעה חד פעמית שאם לא היתה לא היה אפשר להמציא אותה. או כפי שמתאר אותה הד"ר דוד גורביץ, שמבין דבר או שניים בהלכי רוח ונפש, "עיר שבה נפגשים הדמיון והתענוע, שכמו בקעה מתוך התת מודע". לפיכך, אין כל טעם להחיל על ונציה קריטריונים שנתפרו על מידותיהן של ערים היסטוריות אחרות כפי שעושים מוציא דיב"תה רעה. מה שיכול אולי להיות לכל עיר תיירות אחרת באיטליה וברחבי העולם, לא מחזיק מים בעיר הדמיון והתענוע. לוונציה דרושה תובנה מחוץ לכל קופסה. עד כמה שזה יישמע פרדוקסלי ואולי לא מלומד מספיק אלא מבוסס על הלך נפש – דווקא

אסתר זנדברג

הנסיעה הראשונה לוונציה בראשית שנות ה-70 עמדה בסימן הנובלה "מוות בונצ'ה" של תומס מאן מ-1912. הוא הנציח בה את דמותה של העיר מורכת הכולירה כמטאפורה למצבו הנואש של האדם. הסרט של לוקי'נו וויסקונטי תירגם להפליא את מלותיו של מאן לקולנוע עכור וע"גמומי בזכות עצמו. גיליונות של המגזין "נשיונל ג'יאוגרפיק" בשנים ההן הפיצו תרחישי וזעזע על שקיעתה של ונציה תחת גלי הלגו"נה ונחשולי התיירים הצובאים עליה. לא פלא שההכנות לטיול היו מלוות בחששות כבדים – שה"תפוגגו כבר מהצעד הראשון על אבני המרצפת של הפיאצטה בואכה כיכר סן מרקו. שם, למרג"לות פסל אריה הזהב, מול ארמון הדוג'ה שגם אחרי לא מעט ביקורי חזורים בעיר עדיין קשה להאמין שיש דבר נשגב ומופרך כזה – ונציה התגלתה כהתגלמות היופי השמימי עלי אדמות, מהוהה כמקצת אבל פלאית לאין קץ, מש"קיפה ומשתקפת במי התעלות הע"כורות כמקצת, אבל בכל זאת נחל הירקון הן לא, מצפצפת על כל כור"תביה, מסריטיה ומלעזיה.

כביקור האחרון, לפי שעה, בוונציה לפני שנים ספורות היא נראתה טוב מתמיד. כך שמה רבה היתה התדהמה לקרוא בשבוע שעבר את הראיון ב"גלריה" (18.6) עם היסטוריון האמנות האיטלקי סלכטורה סטיס ובו העז להטיח במלכת הים האדריאטי מלים קשות כמו "קונכייה ריקה

נסיעה לשום מקום

למרות הפוטנציאל הרב והעובדה שהוא אינו מציני כסרטים ישראליים קודמים שעסקו בחברה החרדית, "דרייבר" הוא החמצה

משה פולקנפליק ומנואל אלקסלי ורדי ב"דרייבר". עלילת משנה מרושלת צילום: ציון איתאל

אורי קליין

הבסיס העלילתי שעליו ניצב "דרייבר", סרטו העלילתי הארוך הראשון של יהונתן אינדורסקי, מיוצרי הסדרה "שטי" סל", מבטיח יותר מכפי שהוא מקיים. עם זאת, יש בו כמה רגעים טובים ויפים. אף שזהו עוד סרט ישראלי העוסק בחברה החרדית, הוא נמנע מרומנטיזציה ומאקוואטי"קה, וחורג לעתים מהמבצע הריאליסטי אל המעשייה שיש בה גם משהו מדומיין. הגיבור הוא נחמן רוזומני (משה פולקנפליק), המתגורר בבני ברק ומתפרנס מהיותו "דרייבר" – מסיע ערוב במכוניתו נוקקים שאותם הוא מדריך באמינות ה"שנור". יש לו מחברת שבה רשומים שמותיהם וכתובותיהם של כל אנשי העסקים והנדבנים המקומיים. הוא מתאים את הנוקק לנדבן המתאים לו. נוסעיו וקוקים לעזרה כספית, אך סיפוריהם אינם נשמעים לו חזקים דיים כדי שיפעילו את בלוטות הדמע של הנדבנים הפוטנציאליים ויגרמו להם לפתוח את כיסם. לכן הוא מדריך את לקוחותיו כיצד להציג את סיפורם באופן חזק וקורע לב יותר מה יוצא לו מכל זה? בתום העסקה המתבצעת בין השנור לנדבן השניים מתחלקים בכסף שהנוקק קיבל.

השיטה של נחמן פועלת, הנ"דבנים נענים לסיפורים המרגשים שהנוקקים מציגים להם והנהוג הוא כה שכיח בחברה בבני ברק שיש מקרים שעוד לפני שהנוקק מצליח להציג את סיפורו, הנדבן כבר שולח את ידו לארנקו. הנד"בן יודע שלא מסרבים לשנור ול"כן חבל לו לכזבו את זמנו בהקש"בה לתחינה שהוא יודע מראש מה יהיה אופיה. אילו אינדורסקי היה מתמקד

בתיאור אופן התפרנסותו של נחמן כדרייבר, שיכול היה לכלול אלמנטים קומיים וסאטיריים, הסרט היה טוב בהרבה. אבל קצה זה של הסרט, שאמור היה לשמש כעיקרו, אינו מתקדם לשום מקום, אינו נקלע לקונפליקט או משבר – מלבד אזה, שהוא קרי"טי לפועלו של נחמן. כדי לכפר על מגבלה זו אינדורסקי מעכה את סרטו בסיפור מרכזי נוסף ובי"עלילת משנה. זו אמורה להיות בעלת אופי של מעשייה, כמעט חלמאית, אך הטיפול בה מרושל ונראה כפוי.

אילו אינדורסקי, מיוצרי "שטיסל", היה מתמקד בעבודתו של הגיבור וכולל גם אלמנטים סאטיריים, הסרט היה מרוויח

יש משהו יפה בכך שנחמן מתואר כמספר סיפורים, שאוסף סיפורים, בין השאר כשהוא נתקל בורים או עונה לשיחות טלפון בטלפונים הציבוריים בבני ברק ומשוחח עם אנשים שאינם מכיר, שיש להם סיפור לספר. גם חלק זה אינו מעוצב במיומנות ראויה ואף כושל לעתים בתחבולות נרטיביות מיותרות. העלילה המרכזית הנ"ספת קשורה בסיפורו של נחמן; אשתו נעלמה, בלי שהצופים יידעו למה ולאן, והוא נותר לטפל בחני (מנואל אלקסיסי ורדי), בתם בת התשע, שמרגישה מוונחת ובודדה. תיאור היחסים בין נחמן לבתו, שבין השאר מתגנבים לחתונות ול"שבעות" כדי ליהנות מהמוון המוגש באירועים אלה, עובר אמנם כמה מהמורות, שבהן מערך

הכוחות ביניהם משתנה, אך אינו ממריא מבחינה דרמטית ורגשית. תחושה דומה מעוררת גם עלילת המשנה שבה כמה מחבריו של נחמן הוגים את הרעיון לנסוע לירושלים כדי להעמיס שלג למ"שאת ולהביא אותו לבני ברק, לשמח את תושביה. מעשייה זו מתקשרת עם שוט הסיום שלא אפרט מהו. הוא מבקש לעטוף את הסרט בהילה כמעט מיסטית, אך יעד זה אינו מצליח להתחבר לסרט. במבנהו הנרטיבי האפיוני די נדמה שהסרט חג סביב עצמו, בלי שיצטרך ליצירה שיעדה נהיר ומעוצב באופן צלול, בעל תוקף ונפח שהולכים ומתעצמים. לפיכך שורה עליו תחושה של ראשוניות, שאף גובלת לעתים בחובבנות.

מדוע בכל זאת הוא ראוי לצ"פיייה? כי החומרים הכלולים בו היו יכולים להתעצב לסרט טוב בהרבה. בגלל המבט שהוא שולח בחברה ובמקום שבו הוא מתרחש בעזרת הצלם שי גולדמן ומשום שבניגוד לסרטים ישראליים קוד"מים שעסקו בחברה החרדית הוא אינו מעודד מציצנות, אלא מב"קש לספק תמונת מצב חברתית ותרבותית ישירה. מהבחינה הזאת, "דרייבר" הוא בראש ורא"שונה החמצה, אך החמצה ש"שיבה ניכרת בה. אי שם בתוכה טמון הסיכוי שאינדורסקי יצליח היכן שהוא נכשל הפעם – לגבש חשיבה ליצירה.

"דרייבר". תסריט ובימוי: יהונתן אינדורסקי; צילום: שי גולדמן; מוזיקה: אסף אמדורסקי; שחקנים: משה פולקנפליק, מנואל אלכסלי ורדי, מאור שוויצר, יעקב זדה דניאל, רות גלר, דב גליקמן, דב נבון, רבקה מיכאלי, יעל אבקסיס, יחזקאל לזרוב, אלכס פלג

העונה הישראלית לעיצוב בחולון 2018/17 החווה

בראש טוב

תערוכה חדשה בגלריית החווה

RELEVANT | דימוי: אורח אלימלך

אוצרת: יוני - אוגוסט 2018 **הכניסה חופשית** **קרן שפילשר**

רחוב הנחושת 1, פינת רחוב המלאכה, אזה"ת חולון
03-5596590 | ד, ה 17:00-20:00 | שישי-שבת 10:00-14:00

"אני רוצה לחגוג את החיים ולהגיד שהמוות ילך לכל הרוחות" - דמיאן הירשט

לפרטים נוספים: holon.muni.il | מוקד עירוני 106
הצטרפו אלינו ב- העונה הישראלית לעיצוב בחולון

אוכל

אייל שני בפתיחת "מזנון" בניו יורק. המחיר קובע יוקרה, היוקרה קובעת טעם. צילום: חיים הנדוורק

למה חומוס ישראלי יוקרתי יותר מערבי?

מהם המטבחים הכי נחשבים כיום בניו יורק וממי הועתק המטבח האמריקאי? קרישננדו ריי מאוניברסיטת ניו יורק עושה סדר בטעם

חיים הנדוורק

המחירים שנגבים תמורת אוכל קשורים תמיד לכוח ול"תמיכה", אומר קרישננדו ריי, מנהל בית הספר לתזונה ומזון באוניברסיטת ניו יורק. "כן, גם לטעם יש יוקרה והיררכיה, והן משתנות ממקום למקום. אנחנו מוכנים לשלם יותר בעבור אוכל עם מוניטין טובים יותר. האוכל הישראלי נתפס בעיני הסועד בניו יורק כיוקרתי יותר מהאוכל הערבי למרות שיש דימיון בין המנות ובין שני המטבחים".

סיבה נוספת היא כנראה שבין המבקרים במסעדות הישראליות יש ישראלים רבים. "המהגרים הישראליים הרבה יותר מבוססים מהמהגרים הערבים ומוכנים לשלם יותר עבור האוכל במסעדות האת'ניות שלהם. האוכל הערבי נתפס כולל והרבה ממנו נמכר ברחובות בעגלות או משאיות". פעם, אומר ריי, המוכרים ברחוב היו איטלקים ויוונים. היום האוכל הזול ביותר בניו יורק הוא של הפיליפינים, הסינים והערבים.

הניתוח שלו הסתמך בין השאר על נתוני השירות המקוון "לפ" המשמש סוּעֵדִים רבים. לדבריו, הקטגוריה של האוכל הישראלי היא חדשה יחסית ועד לפני שנים אחדות לא היתה קיימת. בשנים האחרונות נפתחו בניו יורק עשרות מסעדות שהמטבח שלהן מושפע מהנעשה בישראל.

בישראל יש הטוענים שאין דבר כזה מטבח ישראלי. כאן בארה"ב דווקא מדברים על מטבח ישראלי. איך זה? "יש אומרים שמטבח נוצר כשיש שיח סביבו. זה בדיוק מה שקרה למטבח הצרפתי: מישלן, חברת הצמיגים, יצרה סביבו שיח ואז נוצר המושג 'מטבח צרפתי'. זה בדיוק מה שקורה למטבח

הישראלי. ברגע שנוצר דיבור סביב האוכל מישראל, ובהחלט יש שיח, הרי שנוצר מטבח ישראלי. דברים כאלה רואים הרבה פעמים טוב יותר מרחוק, למשל מניו יורק". לדברי ריי, הוא השתמש במיחירי האוכל במסעדות כדי למדוד יוקרה. המסעדות היקרות ביותר בניו יורק הן היפניות ואחר כך הצרפתיות. "המחיר קשור גם לדעות על התרבות הלאומית, אבל בנוסף, ההגירה של היפנים והצ'רים פתח לארה"ב היתה מבוססת כלכלית. בדקתי את העלייה במיחירים בשנים האחרונות וגיליתי שיש עלייה משמעותית במחירים במסעדות הישראליות, היווניות והקוריאניות — בכמאה אחוזים.

ריי: "ברגע שנוצר דיבור סביב האוכל מישראל, יש שיח כזה, נוצר מטבח ישראלי. לפעמים רואים את זה דווקא מרחוק, מניו יורק"

ריי, שפרסם לא מכבר את ספרו העוסק בהגירה ובאוכל, מציג עוד כמה נתונים מאירי עיניים שאסף. למשל, בארה"ב יש יותר ממיליון מסעדות. 600 אלף מהן עצמאיות והשאר קשורות לרשתות. האוכל הפופולרי ביותר הוא האיטלקי — יש כמאה אלף מסעדות איטלי-קיות, 70 אחוזים מהן פיצריות. האוכל האתני השני בפופולריות הוא הסיני — עם כ-50 אלף מסעדות סיניות בארה"ב, מתוכן 2,500 בניו יורק. והשלישי במדד הפופולריות הוא המקסיקני (כולל הווריאציה האמריקאית שלו שניקראת "טקס-מקס") — עם כ-45 אלף מסעדות.

ומה עם המטבח האמריקאי, שאמור להיות הכי פופולרי? "דווקא לא. האוכל האמריקאי נמצא רק באמצע רשימת הפופולריות. הוא מבוסס בעצם על המיטבח הגרמני: כשאני נוסע לגרמניה אני מרגיש שאני אוכל מזון שהוא קרוב משפחה. ההמבורגר, הנקני-קיות, הגבינות הרכות והבירות, למשל, הם תולדה של המטבח הגרמני. היסטורית אתה רואה שהיתה אהבה גדולה למטבח הגרמני כאן — גם השפה הורה שלמדו לא היתה ספרדית או צרפתית אלא הגרמנית. אבל מלחמות העולם פגעו בשם של התרבות הגרמנית — כולל המטבח — ולימודי הגרמנית היתה הוצאה מתכנית הלימודים. וכך, הפרנקפורטר הפך להיות הוט דוג, ולפחות בשמות האוכל הגרמני הפך לאמריקאי".

העבודה האקדמית של ריי מתרכזת בתרבות האוכל האמריקאית ובכללה מאכלי המהגרים, ולדבריו המטבח האמריקאי מציא את עצמו מחדש כל 40 שנה. השינויים נובעים לדבריו מההגירה. "אנחנו קצת בסיום מחזור: כשהח"קיקה בתחום ההגירה השתנתה התאפשר למיליוני מהגרים סינים והיספנים לבוא לכאן, אבל עכשיו ההגירה הולכת להיעצר".

מה שקורה לתרבות האוכל באמריקה, מוסיף ריי, מקביל למה שקרה למוזיקה בשנות ה-50, עם לידת הרוקנרול. כשזה קרה איש לא ידע שמוזיקה חדשה נולדה. "את השינוי קולטים אחרי כמה שנים. כשביל הצעירים האמריקאים תרבות האוכל היום חשובה כמו המוזיקה לצעירי שנות ה-60. האוכל משפיע על זהותם התרבותית, תית, בנוסף לשני אלמנטים חשובים אחרים, מוזיקה כמוזון, ואופנה. אבל האוכל הוא החדש בחבורה. והשיח עליו נוצר במידה רבה באינטגרם, כשהדגש כבר אינו רק על טעם אלא גם על המראה".

לאכול או לא לאכול?

תוציאו דפים

לכבוד החופש הגדול, לטובת מי שלא קראו את המדור במהלך השנה או קראו ושכחו, הטור הפעם מתחפש לבוחן אמריקאי

20 שאלות

רחל טלשיר

ה. שניהם כתובים באנגלית כדי להגיע לכמה שיותר אנשים ברחבי העולם.

6. מי צפוי בישראל לעונש?

א. מי שקורא לעצמו "תזונאי" בלי שיש לו תואר אקדמי ראשון מוכר בתזונה, לא עבר הכשרה מעשית בתקופה הנדרשת, לא עמד בבחינות שקבע מנכ"ל משרד הבריאות ולא קיבל על כך תעודה ממשרד הבריאות.

ב. מי שקורא לעצמו "דיאטן" בלי שיש לו תואר אקדמי ראשון מוכר בתזונה, לא עבר הכשרה מעשית בתקופה הנדרשת, לא עמד בבחינות שקבע מנכ"ל משרד הבריאות ולא קיבל על כך תעודה ממשרד הבריאות.

ג. מי שקורא לעצמו "יועץ לחיים בריאים" בלי שיש לו תואר אקדמי ראשון מוכר בתזונה, לא עבר הכשרה מעשית בתקופה הנדרשת, לא עמד בבחינות שקבע מנכ"ל משרד הבריאות ולא קיבל על כך תעודה ממשרד הבריאות.

ה. מי שקורא לעצמו "מומחה אלטרנטיבי" או "מורה הוליסטי" או "יועץ תפריטי" בלי שיש לו תואר אקדמי ראשון מוכר בתזונה, לא עבר הכשרה מעשית בתקופה הנדרשת, לא עמד בבחינות שקבע מנכ"ל משרד הבריאות ולא קיבל על כך תעודה ממשרד הבריאות.

7. הדיאטה הקטוגנית די דומה לדיאטת אטקינס. מה ההבדל העיקרי ביניהן?

א. בהתייחסות לשומנים.
ב. בהתייחסות לחלבון מהחי. תור"נה קטוגנית מוגדרת כעיתרת שר"מנים טבעיים/בריאים, דלה בפחמימות, וכוללת כמות חלבון נים הכרחית בלבד. בדיאטת אטקינס אין הגבלה חריגה שמעמית על כמות החלבונים מהחי.

ג. בהתייחסות לפחמימות.
ה. כל התשובות נכונות.

8. אילו מוצרים מייבא לישראל

1. איזה מזון נחשב כשר למרות שלכאורה היה צריך להיפסל על פי הכלל הדתי "כל היוצא מטמא — טמא הוא"?
א. חלב נאקות.
ב. דבש.
ג. ביצת יען.
ה. אצות.

2. מהו המוצר ששמו Wanna Bee?

א. תחליף גבינה צהובה בטעמים שונים, מועשר בוויטמין B12.
ב. תחליף טבעוני לדבש.
ג. תערובת להכנת חביתה טבעונית.
ה. אבקת שמרים בטעם גבינה עם מלח בטעם ביצה.

3. מהו ex vegan?

א. טבעוני שהחליט לבצע סיבוב פרסה וחזר לאכול מוצרים מהחי.
ב. טבעוני שהחליט לבצע סיבוב חצי פרסה וחזר לאכול ביצים ודבש.
ג. הלייבל של הרכב אינדי מצליח בסקוטלנד.
ה. טבעוני שמסיבות רפואיות חזר לאכול מוצרי חלב.

4. מה משותף ל"לחם פומרני" ו"לחם פלא"?
א. שניהם מיובאים מטיבט.
ב. מועשרים בציימוקים טבעיים ללא סוכר ובשקדים מושרים, לתוספת טעם מתקתק וערכים תזונתיים.
ג. מעוטרים פרג בהשראת תבשיל המג'דרה המאפיין תזונה ים תיכורנית בריאה.
ה. גטולי גלוטן.

5. מה משותף ל"ספר הכרובית" מאת עוז תלם ול"Simple Happy Kitchen" מאת מיקי מוטס?
א. הוצאת שניהם התאפשרה באמצעות גיוס המונים.
ב. שניהם טבעוניים.
ג. שניהם מאוירים.

10. מה ההבדל העיקרי בין דיאטה קטוגנית לבין תזונה פליאוליטית?

א. תזונה פליאוליטית מאפשרת אכילה של מעט יותר חלבונים.
ב. תזונה פליאוליטית מאפשרת אכילה של מעט יותר שומנים.
ג. תזונה פליאוליטית מאפשרת אכילה של מעט יותר פחמימות — בצורה של פירות, ירקות שורש עמילניים, שקדים ואגוזים ולעי"תים אף דבש.
ה. כל התשובות נכונות.

צ'אטני פפאיה יוקרה. צילום: דורעם גונט

המותג "הקצב הצמחוני"?

א. מוצרי בקר מבעלי חיים שניזון נו מעשב טרי וזכו לחיות חופשיים באחו הפתוח.
ב. מוצרי "בשר" מארגנטינה שע"שויים מירקות, ביצים וגבינה.
ג. מוצרים טבעוניים בלבד דמויי בשר של מותג הולנדי בשם זה.
ה. שלל מוצרים צמחוניים וטבעוניים מהעולם שמיועדים למי שרוצים להתנסות בשינוי התפ"ר בט בלי להתגעגע ולשומרי כשרות.

9. מה זה צ'אטני?

א. קטשופ בטעם הודי מחומרים טבעיים.
ב. רוטב סמיך בטעם קוקוס.
ג. מיטבל מתקתק מפירות אקוטיים.
ה. מיטבל מתובל שתפקידו לחבר בין המנות השונות ולהוות נגיעות מרוכזות של טעם משלים.

Piano and Poetry

הפסנתר - מלך הכלים על בימות הקונצרטים וענק שחור במועדוני הג'אז - הוא גיבור הסדרה.

בכירי הפסנתרנים יבצעו 8 קונצרטים חד-פעמיים בכל אחד מהמפגשים.

על גדולי המלחינים ועל המבצעים הווירטואוזים של כל הזמנים. על שירה וכאב, על הנשגב, ההרמוני והמפתיע במוסיקה הקלאסית, בג'אז הפופולרי, בשירי משוררים ובחיבורים שביניהם.

בתוכנית: באך, שופן ושימבורסקה, בטהובן, היידן, מוצארט, אלכסנדר פון, נתן אלתרמן, חנה רובינא, אוסקר פיטרסון, דייב ברובק, ת'לוניוס מונק, מרסדס סוסה, סזריה אבורה, נינה סימון, אלה פיצג'רלד.

גיבורי הסדרה: הפסנתרן והאמן הרב-תחומי שלומי שבן, האמן הבינלאומי רן צמח, הפסנתרנית הבינלאומית ד"ר אסתריית בלצן, הפסנתרן הבינלאומי פרופ' תומר לב, הווירטואוז עטור הפרסים ויקטור סטניסלבסקי, המאסטרו והפסנתרן דוד זבה, פרופ' אריאל הירשפלד, השחקן דרור קרן אשר יקרא מיצירות שימבורסקה, הפסנתרנית הבינלאומית ד"ר אורית וולף ואמן הגאז הפסנתרן ד"ר רו יצחקי.

ימי שישי, 12:30-14:00, תשע"ט, מוז"א

עורכת התכנית: ד"ר תמרה ברוש

מחיר מיוחד לנרשמים עד ה- 5.7.18: 750 ₪ במקום 880 ₪

לפרטים, להרשמה ולקבלת הידיעון החדש צלצלו: *5288
www.katedra.co.il

מרכז לימודים חזונית במחוזות ארץ-ישראל תל-אביב רח' חיים לבנון 2 רמת אביב

25 שנה

RalliMuseums
Founders: Harry and Martine Recanat

Music for Food

יום ה' | 5.7.18 | 20:00

קונצרט קאמרי וריקוד מיצירות באך, בריטן, בריו ומוצרט

דודו כרמל (אבוב)

סמיון גבריקוב (כינור)

דימה רטוש (ויולה)

לינור כץ (צ'לו)

יעל כרמל (ריקוד)

באי הקונצרט מתבקשים להביא עמם פריט מזון, שייתרם לנזקקים על ידי הנגנים

הכניסה חופשית על בסיס מקום פנוי

לתכנית האירועים המלאה:
rallimuseums.com

עיצוב: idannnn.com

13. ובאותו עניין: מהם שמותיה העבריים של מחלת הצליאק?
א. בטנת וגלטנת.
ב. חיטהנת ודבקנת.
ג. בטנת וכרסת.
ד. כרסת ודגנת.

14. ובאותו עניין: מה מבין הסיי מפטומים הבאים אינו אופייני לצליאק?
א. דיכאון.
ב. עצירות.
ג. שלשול.
ד. בטן שקועה.

15. אילו מבין תחליפי הדגנים והקמחים הבאים כשרים גם לפ"סח וגם לנמנעים מגלוטן?
א. כוסמת ושיכולת שועל.
ב. כוסמת ודוחן.
ג. קינואה ואמרנט.
ד. דוחן וקמח שקדים.

16. איזו מחלה מכונה מחלת אלף הפנים?
א. אנדומיטריוזיס - בשל הבעות הפנים של מי שסובלות ממנה.
ב. פיברומיאליגיה - בשל הנטייה הרווחת של רופאים להחשיב את החולים למעמידי פנים.
ג. צליאק - בגלל מגוון הסימפ"טומים הרחב של המחלה.
ד. ב' ו-ג'.

17. איפה ועל ידי מי נוסד אירגון "מיטלס מאנדי" (יום שני ללא בשר)?
א. בבלגיה על ידי עיריית גנט.
ב. בישראל על ידי מיקי חיימוביץ.
ג. בכריטיניה על ידי פול מקרטני ובנותיו.
ד. בארה"ב על ידי בית הספר לבי"ריאות הציבור של אוניברסיטת ג'ון הופקינס.

18. מה היה שם הקמפיין של עמותת "ויגן פרנדלי" ביום העצ"מאות 2018?
א. לא למנגלים!
ב. לשמוח כלי להתאכזר!
ג. בבקשה אל תלעסו אותי!
ד. עצמאות לכולם!

19. על מה מבוססת שיטת ההר"זיה המכונה דיאטת פן ג'ילט?
א. רו פוד - מזון שלא חומם מע"בר ל-42 מעלות.
ב. טבעונות עד שש בערב.
ג. תפוחי אדמה מבושלים או אפויים בלי תוספות.
ד. דואו - אכילה של שני רכיבים בלבד לאורך כל היום במשך שבוע.

20. איזה מהספרים הבאים אינו טבעוני?
א. "תוונא משנה בריאות" מאת מורן בר לב.
ב. "ספר הכרובית" מאת עז תלם.
ג. "המטבח הטבעוני שלי" מאת אורי שביט.
ד. "סופרפוד שער למטבח חדש" מאת אומינה קדמי.

מלמעלה: מירב ברזילי מ"משק ברזילי", לחם פומרנץ צילומים: מוטי מילרוד; איור: עמוס בידרמן

11. איפה נוסדה מסעדת "משק ברזילי"?

א. בפאתי נווה צדק בתל אביב, לא הרחק ממקום מושבה הנוכחי.
ב. במושב ירקונה ליד הוד השרון.
ג. במשק ברגר במושב כפר הס.
ד. בקיבוץ ארו ליד מפעל הברזנטים.

12. מי יצרה וגנזה ב-2016 חול"צת טריקו שעליה התנוסס הכי"תוב **Are You Gluten-Free?**
א. ענקית האופנה זארה.
ב. השחקנית גווינת' פאלטרה.
ג. הזמרת ומעצבת האופנה ויקטוריה בקהאם.
ד. רשת Whole Food.

תשובות

1. ב. ההנמקה הגמראית היא שמקור הדבש בצוף פרחים ולא בדבורה, ולכן - כשר; 2. ב; 3. א; 4. ד; 5. א; 6. א ו-ב; 7. ב; 8. ג; 9. ד; 10. ג; 11. ב; 12. א; 13. ד; 14. ד; 15. ב, ג ו-ד; 16. ג; 17. א; 18. ד; 19. ג; 20. ב

קלאסי

טריפ פסיכדלי באולם הקונצרטים

עוד לא עברו 20 שנה מאז נכתבה ו"Professor Bad Trip" של רומיטלי כבר נחשבת יצירת מופת. אילן וולקוב ועמית דולברג, שישתתפו בסוף השבוע בקונצרט שבו תנוגן, מדברים בראיון עליה ועל האופן שבו יוטיוב משנה את היחס גם למוזיקה אמנותית

אמיר מנדל

היצירה "Professor Bad Trip" של פאוסטו רומיטלי (1963-2004) מביאה אל אולם הקונצרטים סאונד שאיננו שכיח שם. יסודות של רוק קלאסי פסיכדלי, משולבים בתוך מבנה של מוזיקה אמנותית. היא נמנית עם היצירות שמאתגרות את גבולות הוואנר הקלאסי ומפגישה אותו עם עולמות צליל נוספים. "יש עדיין טעם בהבחנה בין ה'מגירות' המווי קליות השונות", סבור אילן וולקוב. "כי המציאות כופה עלינו הבחנות והגדרות כאלה. ביצירה הספציפית הזו, רומיטלי עושה שיי מוש בזהות הוואנרית של יסודות

המוזיקה כדי לחדד את אופיה". הוא ינצח עליה בקונצרט של אנסי מבל מיתר שיתקיים בשבת בקונסי רבטוריון הישראלי למוזיקה בתל אביב. הקונצרט יתחיל עם חברי תור כנית "תדרים" ותלמידי הסדנה למוזיקה עכשווית מהאקדמיה בירושלים, בניצוח תם קרני, שיבצו עו את "ציפור כלואה" לקול, קלרינט, כינור ופסנתר, מאת מני חם ויונברג, ואת הבכורה של "חי צומח-דומם" לאנסמבל מאת עומר ברש. בחלק השני של הקונצרט יבוצעו הבכורה של שלישיית כלי קשת מאת יונתן רון, "Carne ed Ossa" מאת מישל סאנה – היציי רה הזוכה בתחרות השלישית

למלחינים על שם מתן גבעול – ואו, יצירתו של רומיטלי. אילן וולקוב, יליד 1976, הוא מוזיקאי רב-תחומי. הכשרתו, ות-חילת הקריירה שלו, ניצבות על בסיס קלאסי מוצק. הוא בוגר האקדמיה למוזיקה בירושלים והאקדמיה המלכותית למוזיקה בלונדון. בגיל 27 התמנה למנהל המוזיקלי של תזמורת הבי-בי-סי הסקוטי, שעליה ניצח לראשו-נה בגיל 22. הוא ניהל גם את התזמורת הפילהרמונית של איסלנד, ניצח על תזמורת סימ-פוניות בהן הפילהרמונית הישראלי, והקליט אלבומים מע-נינים, כולל יצירות מאת בריטן, ינאצ'ק, מנדלסון, אייזלר, שוברט, שומאן. יש בו סקרנות להחייאת יצירות שנותרו בשולי הרפר-טואר, ולמוזיקה חדשה. "בשנים האחרונות", הוא אומר, "יש לי יותר חופש לעשות את הדברים שאני אוהב כך שמוזמן לי להופיע יותר עם מוזיקה חד-שה. יש תזמורות שפונות אלי מתוך כוונה שנבנה ביחד תוכנית שמשלבת חומרים יותר מסורתיים עם יצירה חדשנית, או ביצוע בכר-רה. אני אוהב במיוחד לעבוד

פאוסטו רומיטלי. סאונד לא שכיח צילום: Plouvier

במהירות מה שנעשה בכל העולם בשנים האחרונות כך שהתפישה היחסית, איוו יצירה היא יוצאת דופן, נעשתה מהירה יותר". למרות זאת, נראה שההתנגדות למוזיקה חדשה בקרב קהלי המור-זיקה הקלאסית נותרה נחרצת וזועמת. "לא בדיוק", מתקן וולקוב. "הזירה הישראלית נשארה שמר-נית. בארצות אחרות זה לא עניין נדיר שמנגנים יצירות חדשות, או יצירות מהמאה ה-20, בקונצרטים מן המניין, ומה שנפתש כאן עדיין כאיזה גבול חד אל 'מוזיקה מודר-נית' הולך ומיטשטש. האוון מתר-גלת לשפה מוזיקלית מגוונת יותר". "כל אנסמבל שעוסק במוזיקה חדשה באופן רציני", מוסיף דולב-רג, "מקיים לצד הפעילות שלו גם מפעל חינוכי. לצד הקהל שכבר יש לנו, שהוא נאמן ודי צעיר, יש גם תהליך הכשרה של מוזיקאים צעירים, בתוכנית 'תדרים', שמר-חייב כל הזמן את המודעות ואת החשיפה למוזיקה חדשה. הפעלנו תוכנית היכרות לילדים עם מוזיקה חדשה, במסגרת נינוחה ומהנה. הדבר הכי מלהיב שאנחנו עושים, זו הסדנה לילדים מלחינים בסאסא, פרויקט שבו אנו משתפים פעולה

עמית דולברג (מימין) ואילן וולקוב. מוזיקה נגישה צילום: תומר אפלכאום

וולקוב: "בארצות אחרות זה לא עניין נדיר שמנגנים יצירות חדשות, או יצירות מהמאה ה-20, בקונצרטים מן המניין"

עם המלחינה והמחנכת חנה אג'אשווילי. זה פשוט נפלא. השנה השתתפה גם הבת של אילן. "קהל של ילדים מעניין", מעיר וולקוב, "ובעצם מראה לנו שהשי-חה על כך שמוזיקה 'מודרנית' היא לא נגישה, או שונה באיזה אופן מהותי ממוזיקה מוקדמת יותר, היא שיחה על הרגלים. אתה מש-מיע לילדים יצירה של באך, ויצי-רה של שארינו, ושואל אותם מה ההבדל. תקבל כל מיני תשובות, אבל אף אחת לא נוגעת למהות של המוזיקה. מבחינתם זו אותה חוויה. לא לימדו אותם לצפות לטונאליות, לכן אטונאליות לא יוצרת אצלם בעיה". וולקוב הוא מנהל אמנותי בפ-סטיבל "טקטוניקס" שמתקיים במרכזים שונים בעולם. הפסטיבל נוסד ב-2013 ומשלב מוזיקה חד-שה, מחול, תיאטרון ותיאטרון תנועה, וגם חיבורים של יצירות ומוזיקאים מואנרים שונים. דולב-רג נזכר בסדנה שוולקוב נתן לתל-מידי "תדרים" ובה ביקש מהם לאלתר. חינוך מוזיקלי קלאסי מנוגד לאלתור, והבקשה הוציאה אותם מאזור הנוחות שלהם. בהמ-שך, איפשר האתגר הרחבה של יכולות הנגינה שלהם. "המפגש בין מוזיקאים קלאסיים, שלא רגי-לים לאלתור, לאמני ג'ז, למשל, שמאלתרים כל הזמן, יוצר תהלי-כים מעניינים", אומר וולקוב. מפגש דומה אחראי גם לחלק מהקסם של "Professor Bad Trip" שמפגישה את המוזיקה הקלאסית עם הרוק ועם צבעים שמאזכרים, כמו שמאות השם, את התרבות והחוויות של סמי ההויה. היסודות מתלכדים ליצירה שלמה שהיא בעיקר "מוזיקה אמ-נותית קלאסית" ובלי קשר להגד-רות מרתקת.

חדש בחנויות הספרים

הריפואים

מאת פמלה טרוורס

מאנגלית: גילי בריהל סמו

לראשונה מזה 60 שנה האומנת האהובה בעולם חוזרת אל קוראי העברית!

העונה הבינלאומית סוזן דלל

תיאטרון המחול
נבדירה הודו

אגני (אל האש) Agni

21:00 - 23/7
19:00 - 24/7

"אגני" אל "אש", סמל החורבן וההיטהרות, הסוף וההתחלה.

הישר מקולומביה
להקת המחול סלסה ויוו

Salsa & Tango Vivo

מפגן צבעוני של מחול קצבי וסלסה אקרובטי ללהט.

21:00 - 28/7
21:00 - 29/7
18:00 - 30/7

מוקד מכירות והזמנת כרטיסים
03-5105656

"אסיס, גלתיאה ופוליפמוס". החיבור בין סיפור ומוזיקה מתגשם בעוצמה צילום: מקסים ריידר

החידה בקשר ל"אסיס, גלתיאה ופוליפמוס"

איך זה שהיצירה הנהדרת הזאת, הנדל הצעיר במיטבו, בוצעה בארץ רק עכשיו, לאחר עשרות שנים של תחייה בארוקית?

חגי חטרון

נהדרת אף היא, שהנדל חיבר בגיל 33 (בוצעה בארץ פעמים אחדות ותבוצע גם ביולי, בפסטיבל בעכו). הסבר אפשרי נוסף: קשיי ליהוק. רק שלושה זמרים דרושים ל"אסיס, גלתיאה ופוליפמוס" (שתי זמרות זומר), אבל בעלי איכויות קוליות מיוחדות. סופרן בדמות גבה, "אסיס", מצרסופרן כאהובתו, "גלתיאה"; זמר בס בדימות הגבר המפלצת, "פוליפמוס". זמרות שיכולות לבצע קולורטורות (סלסוליים) מסחררות קשה למצוא אבל אפשר. זמר שיכול לבצע קולורטורות (מסחררות פחות, אבל מתאגרות למדי), ובעל מנעד ענק כמעט אי אפשר למצוא.

בביצוע הפעם, בעיית הליהוק נפתרה: הסופרן המנוסה קלייר מגנג'י שלטה בתפקיד כצפוי, וגם המצרסופרן שקד בר נעמה לי מאוד. הכנס דניס סדוב ניהן בקול פנומנלי, הדבר בלט במיוחד באריה שבה הוא נדרש להפיק צליל נמוך ממושק, הקצה התחתון של המנעד הגברי. עם זאת, מלבד המפגן הזה, ביצועו של סדוב בכ"ל לולו התקבל באוזני כבעיית.

הקנטטה "אסיס, גלתיאה ופוליפמוס", שהקומפוזיטור הגרמני גיאורג פרידריך הנדל חיבר בגיל 23 באיטליה, מסווגת כ"קנטטה דרמטית". עובדה מרכזית בקשר ליצירה היא אכן הדרמה: זו קנטטה ולא אופרה, אבל החיבור בין סיפור ומוזיקה מתגשם בעוצמה אופראית. העלילה מתחברת לצלילים בפשטות אפקטיבית: גם מהלך ההתרחשות וגם הרגשות של הגיבורים. שורה תחתונה: בשבילי, ההאזנה ליצירה הזאת בהופעה "חיה" (תזמורת הארוק ושלושה זמרים), במתכונת קונצרטית "נוי רית" – היתה חוויה מרטיטה, בל שון המעטה.

והנה חידה קטנה: איך זה שהיצירה הזאת לא "נחטפה" לביצוע כאן כבר מזמן, הרי זו אפשרות מפתח? הסבר אפשרי: "אסיס, גלתיאה ופוליפמוס" (האיטלקית) של הנדל, בן ה-23, נחבאת איכשהו בצלה של אחוה הצעירה ממנה, היא "אסיס וגלתיאה" (האנגלית), יצירה אחרת לגמרי על אותו נושא,

ריטה אורה ביטלה את הופעתה בישראל

איתי שטרן

בסיבוב ההופעות הנוכחי שלה. בתוכנית "ערב טוב עם גיא פינס", שבה דווח לראשונה על הביטול, צוין כי אורה צפויה לפי רסם "פתק מהרופא", שיוכיח כי הביטול אכן נובע מסיבה רפואית. ג'ייסון דרולו, שאמור היה להופיע לצד אורה בראשון לציון, צפוי להגיע לישראל כמתוכנן. עוד מסרו מפיקי המופע כי שם האמן שיחליף את אורה יפורסם בקרוב. ביטולה של אורה מגיע פחות מחודש אחרי ביטול הופעי תה הצפויה של להקת "די אנט" וורד" בישראל.

הזמרת אמריקאית ריטה אורה ביטלה את הופעתה בישראל, שהיתה אמורה להתקיים בחודש הבא באמפי לייב פארק בראשון לציון. על פי מפיקי המופע, נציגיה של אורה מסרו כי הביטול נרבע מסיבות רפואיות וכי היא צפויה לעבור ניתוח באותו הזמן בו היתה אמורה להתקיים ההופעה בישראל. הודעת הביטול מגיעה יממה אחרי שהופיעה מול קהל של עשרות אלפים בדבלין. טרם פורסמו ביטולים נוספים של אורה

ריטה אורה. פתק מהרופא צילום: קרלו אלגרי/רויטרס

תערוכות

איתן בוגנים

27.06

אירועים מומלצים

הקרנת הסרט "איפה רוקי 2?" מוזיאון תל אביב. 29.6

פייר ביסמוט, "איפה רוקי 2?", 2016

כמוזיאון תל אביב יוקרן ביום שישי בצהריים הסרט "איפה רוקי 2?" של פייר ביסמוט. ההקרנה תהיה כחלק מהתערוכה "הוליווד ומיתוסים אחרים" שבה מציג ביסמוט את הגרסה המוויאלית של הסרט, מיצב וידיאו. הסרט מתמקד בניסיון לאתר פסל אבוד שהציב האמן האמריקאי אד רושה במדבר מוהאבי בקליפורניה בשנות ה-70 ומאז נעלמו עקבותיו. כחלק מחיפושיו אחר הפסל נוסע ביסמוט ללוס אנג'לס ושוכר את עזרתם של חוקר פרטי ושל תסריטאים. בעזרתו של החוקר הוא מנסה לאתר את הפסל במדבר בעזרת התסריטאים הוא טווה את העלילה של הסרט בהתהוות, שנע בין התייעודי לבדיוני. רותי דירקטור, אוצרת התערוכה, כותבת שכדרכם של סרטים שבבסיסם חיפוש, המסע הקולנועי בעקבות הפסל נע בין מקומות (הפארק הלאומי ג'ושוע טרי בקליפורניה, לוס אנג'לס, לונדון) ובין אנשים (מנהלי מוזיאונים, אספנים, אוצרים ועוד). ביסמוט "מתנהל בערמומיות בין עולמות האמנות והקולנוע, ותחת כותרת של שובר קופות הוליוודי יוצר סרט מבריק ומצחיק המזכיר מבחינת פיתולי ההתרחשות שלו את 'שמש נצחית' כראש צלול, הסרט שעל התסריט שלו זכה ביסמוט באוסקר ב-2005, יחד עם צ'רלי קאופמן".

דאיניאוס ליסקוויצ'יוס, "The Centers of the World Enjoy Yourself", 1999. צילום: Dainius Liskevicius

חמשיכות בתל אביב

חן כהן, ללא כותרת, 2018

גלריה קו 16 ששת הימים "צמה"

תערוכה של חן כהן 20.7-31.5

תערוכת היחיד של חן כהן כוללת תצלומים שבהם היא עוסקת בגוף כשדה הפעולה להתנסות פזיות. אוצרת: קרני ברזילי

גלריה אינדי שביל המרץ 5, תל אביב "אוספים: מחקר טיפולוגי לשיגעון האיסוף" תערוכה קבוצתית 27.7-28.6

התערוכה "אוספים: מחקר טיפולוגי לשיגעון האיסוף" תציג היבטים של הצילום הטיפולוגי הליטאי וייצוגים שלו בתחומי אמנות אחרים. אוצרים: גיטיס סקוג'נסקס, וילמה סמולוניטה.

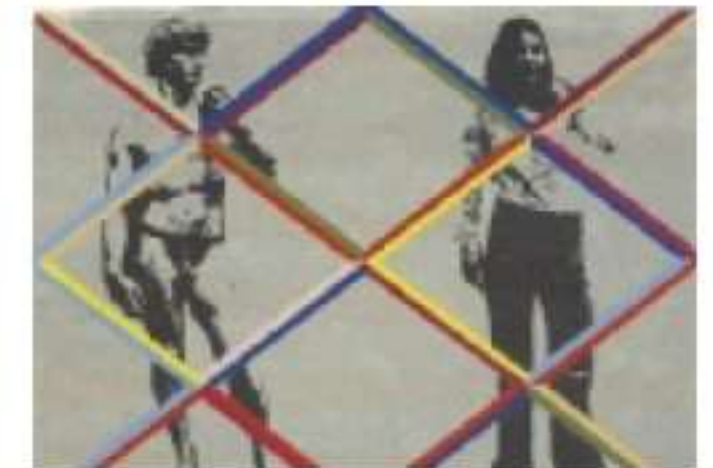

מור רימר, "צלעות", 2018

גלריה שער 3 שער פלמר 2, חיפה "טרפז" תערוכה קבוצתית 31.8-28.6

התערוכה "טרפז" מפגישה בין ארבע אמניות הנעות בגלריה סביב מקבץ עבודת הדפס של לאה ניקל. אוצרים: בעז נוי וסמדר שינדלר

חמשיכות ברחבי הארץ

דגנית ברסט, "דוד ואני", 1972

משה כגן, "ציפייה"

גלריית טרומפלדור טרומפלדור 19, באר שבע "70 שנה: פרט ומדינה" תערוכה קבוצתית 26.8-21.6

התערוכה מציגה מגמות ונקודות מפנה מרכזיות באמנות הישראלית החל בשנותיה הראשונות של המדינה.

חנה דוכן, "מתרחצים", 2018 צילום: אבנר בר חמא

הגלריה האחרת יטבתה 7, חולון "הנה בא הקיץ..." תערוכה קבוצתית 3.10-24.6

חנה דוכן, רות טל ומרגריטה נאות מציירות את הקיץ דרך מראות חוף הים בתערוכה "הנה בא הקיץ..." אוצר: אבנר בר חמא.

סנא פרח-בשורה, "48", 2018. בגלריה לאמנות באום אליפחם צילום: יגאל פרוז

גלריה טל. כפר ורדים. בתערוכה שתפתח בצהריים מוצגים רשמים הקבוצתית לציון 70 לקום המדינה מארץ ישראל. אוצרת: עדי נה, "אומרים ישנה ארץ", גרינפלה.

תלמיד של כיסא" של אילון ערי מון. אוצרת: שלומית באומן. "Indazone" של עינת לידר וש" חר כהן. והתערוכה "הים התיכון" של ג'קרנדה קורי וגנאדי דבורקין.

שבת

גלריה מאירוב. חולון (הרצפליד 31). בערב תיפתח התערוכה של טל טנא-צ'צ'קס וגיל ריבה "צעצור-עיום" על צעצועים.

הגלריה לאמנות ישראלית. קרית טבעון. "מוזיגה #2", תערוכה תה של טלי בלומנאן, תיפתח. אוצרת: ענת גטניו. במקביל תיפתח "בלוח צבעוני" של שימי שיידה. אוצרת: מיכל שכנאי יעקבי.

מוזיאון ארץ ישראל. תל אביב (חיים לבנון 2). האמנית אורנה טמיר-שטוביך תפתח את המיצב "כל טוב הארץ" בתערוכה "פיק" ניק ישראלית. אוצרת: ד"ר עירית ציפה.

גלריה נולובז. תל אביב (זבולון 17). התערוכה "ועד בית" של סיון גרוס תיפתח.

בית אחותי. תל אביב (מטלון 70). התערוכה הקבוצתית "לבי כמטבח" היא מחווה למטבח המזרחי. אוצרים: שולה קשת ויורם בלומנקרנץ.

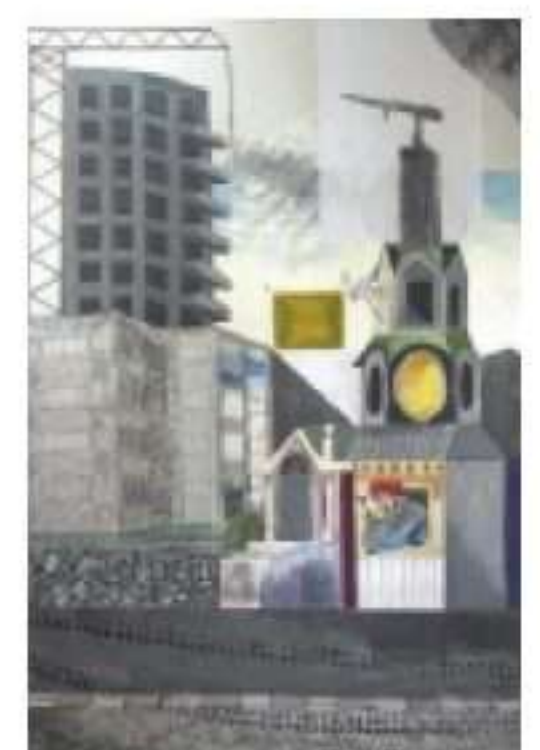
בית בנימיני. תל אביב (העמל 17). שלוש תערוכות ייפתחו: "אני

גלריה המקלט. ירושלים (יהודה המכבי 7). תערוכת היחיד "בין המצרים" של דב לדרברג תיפתח. אוצרת: נעה לאה כהן.

מקום לאמנות. תל אביב (שביל המרץ 6). בתערוכה חדשה ייפתח קיר אמן של דניאלה אורלב, דרור כן-עמי, זהבה אדלסבורג, נורית גור לביא (קרני), נינו הרמן, מאירה פורת, מעיינה וכטל, שחר קורנבליט ושלומית גולדפינגר. אוצר: ניר הרמט.

גלריה רוטשילה. תל אביב (יהודה הלוי 48). "צבעי הזמן" היא תערוכה של הצייר האמריקאי קאי אי-מ סאניגה. אוצר: איליה גפטה.

חמישי

סיון גוס, "דירה להשכיר", 2018. בגלריה נולובז בת"א

זוכה פרס התיאטרון
הישראלי ההצגה הטובה
ביותר של השנה בקטגוריית
המחזה המתורגם

זוכה פרס ישראל
הקאמרי
התיאטרון של תל-אביב

תמונות מחיי נישואין

מאת אינגמר ברגמן
תרגום: גלעד קמחי ואיתי טיראן
בימוי: גלעד קמחי

איתי טיראן ואפרת בן צור
נפגשים על במה אחת

בשיתוף תיאטרון גשר

יום שישי 6.7 בשעה 12:00 21:00
מוצ"ש 7.7 בשעה 21:00 (כתוביות בעברית לאנשים עם מוגבלות בשמיעה)
יום חמישי 12.7 בשעה 20:30
יום שישי 13.7 בשעה 21:00
מוצ"ש 14.7 בשעה 21:00

מבצע לקוראי הארץ פרטים בקופות התיאטרון

03-6060900

www.cameri.co.il

פרסום מכיכר

חנה סהר, מתוך הסדרה "שמשות ולילות", 2015

אור בוהק על כביש

במוזיאון הנגב בבאר שבע ייפתחו תערוכות של חנה סהר, דליה אמוץ ואוסוולדו רומברג

דליה אמוץ, "קשת", 1976
צילומים: גלריה גורדון

נמצאים תצלומי הלילה והחושך, אור בוהק על כביש. תצלומים של ריק, ללא התרחשות, ובלשונה של אמוץ: "צילום הדברים הבקושי קיימים, שהעין לא טורחת עליהם יותר מכהרף-עין בעת הנסיעה המשטחית אותם עד היותם מקומות ריקים שחולפים על פניהם. כלי אקשן. כלי כלום. האור והשקט של האדמה. הכאב של האין בעיניים".

אליהן מתלווה התערוכה "גל" גל הצבעים" ובה מבחר עבודותיו של אוסוולדו רומברג, בן 80.

פנסי הרחוב ומכוניות חולפות; הסדרה "אשמורות", שבה יצאה אל נופים ריקים ונידחים ולכדה בחשיפה ארוכה את האור הנצבר באפלה, הסדרות "אשלון ביוטי" וגם "טבע דומם עיראקי", תצלומי סטודיו עם פנסים צבעוניים בחשיפה אטית כשהדמות המוארת כמו בוקעת מתוכם.

התערוכה "אורות" של האמנית דליה אמוץ (1938-1994) תיפתח גם היא במוזיאון. גם התערוכה של אמוץ, שעבודותיה כמעט לא הוצגו מחוץ לתל אביב, מתקשרת לתפיסת קיד המרכזי של האור, ומציגה מבחר תצלומים משנת 1973 – תערוכתה הראשונה – ועד לשנת 1985, שלאחריה הפסיקה להדפיס. אוצרת התערוכות, ד"ר דליה מנור, כותבת שהתצלומים של אמוץ מדגישים את הדרימה בניגודיות השחור והלבן, ואת העוצמה הנשגבת של הטבע – שנכחו ביצירתה, לצד השפה המופשטת המזוהה ביותר עם אמוץ: תצלומי השדה היבש, הקיצי, עם בועת אור שלע"תם גדלה לכתם מסנווה. מנגד

דליה אמוץ, "חוף מנדריין", 1985

תערוכות היחיד של חנה סהר, דליה אמוץ ואוסוולדו רומברג ייפתחו היום במוזיאון הנגב לאמנות בבאר שבע (העצמאות 60). התערוכה "שפה מכל הכוכבים" סוקרת את עבודותיה של חנה סהר במשך שני עשורים. במרכזו מצוי הלילה, מרחב זמן שבו יצרה סהר כמה מעבודותיה המוצגות בתערוכה כגון סדרת התצלומים "בינגו הנסיכה", שבה חשפה האמנית את המוסתר בחשיכה, פעילות לילית, גבולית, של עולם שירותי מין, הימורים, מועדונים מפוקפקים, שנקלטו במקוטע ובחטף באור

פואד אגבאריה, ללא כותרת, 2018. בגלריה לאמנות באום אל-פחם צילום: יגאל פרדו

השנים האחרונות לחייו, וכולן מתארות ומתעדות את שהותו שם. אוצר: רינו צורה.

והסיכות". אוצר: פרופ' חיים מאור כרם נאטור עם "חזור אחי ריי". אוצרת: אירנה גורדון. סנא פרח'בשארה ותערוכתה "צעקה שקטה". אוצרת: רותי חניסקי-אמיתי. והתערוכה "זיכרון הוואדי: תערוכה מאוסף ארכיון הצילומים של אום אל-פחם וואדי ערה". אוצרים: פרופ' מוסטפא כהא וגיא רז.

מוזיאון בית שטורמן. עין חרוד. גלי אגסי, טלי אמיתי-טביב, צדוק בן דוד, ציבי גבע ואמנים נוספים מציגים בתערוכת מחווה לאדם ברוך "אני אדם-מיטה" שתיפתח בצהריים. התערוכה מתכתבת עם 19 רשימות קצרות שברוך כתב על עצמו בבית החולים, במשך

טל סנאי-צ'צקס, "ג'ירפה", 2018. בגלריה מאירוב בחולון צילום: רן יחזקאל

הגלריה לאמנות. אום אל-פחם. מקבץ תערוכות יפתח בערב: פואד אגבאריה עם "מתוק חריף". אוצרת: ורדה שטיינלאוף. בותינה אבו מלחם והתערוכה "קינת החוטים

על התאהבויות והתאבדויות

ב"אינסטה בייב", סדרת האינסטגרם הראשונה בישראל, כל פרק נמשך דקה בלבד

שמואל הספרי וחנה אזולאי-הספרי, הוריהם של חברי הצמד צילום: תומר אפלכאום

כשהמחאה בוערת באוזניים ובעצמות

המשך מעמ' 16

דאבסטפ כשהייתי חייל וגם אחרי השחרור, אבל אף פעם לא הרגשתי חלק מחיי הלילה. תמיד הרגשתי שם כאילו אני בתוך בונקר שאני שים מגיעים להתחבא בו. לא שאני לא אוהב מוזיקה אלקטרונית, לא שאני לא אוהב סמים, אבל פשוט רציתי לצרוח. כשאבשלום הגיע עם הביטים שלו הכל התחבר".

תחושת המיאוס מעולם הק" לאבינג האסקפיסטי מתבטאת בין היתר בפזמון השיר "עדלאידע" ("כולם רוקדים אבל הפחד כאן"). למרות זאת, אחת מהופעותיו הראשונות של הצמד היתה דווקא כמועדון ברקפסט בתל אביב. "האג'נדה שלנו היא ההיפך המוחלט משל מועדונים שדורשים מאי נשים לעבור סלקציה בשתיים

אריה הספרי: "אנשים אומרים 'תן לי עוד 20 שנה לטרורף את החיים כמו מנות של אייל שני ורק לא להתמודד עם החרא שעתידי ליפול עלי'"

בלילה", אומר אריה. אבשלום לעומתו טוען שחשוב להופיע במ" קומות האלה. "כשהופענו שם כ" צענו שיר חדש שנקרא 'לעולם לא ניכנע'. זה בעצם הנאום המפורסם של צ'רצ'יל בתרגום ל'תל-אביב בית'. הרגשתי שעבר משהו בקהל, שאנחנו מתאחדים למעין מחתרת. כשלירון תאני השמיע אותנו לראשונה ברדיו 'מהות החיים' הוא עשה זאת לפעמים פעמיים בשעה. הוא אמר לנו שחשוב לו שכמה שיותר אנשים יכירו אותנו ואת המוזיקה שלנו".

ככלל יש תחושה שאתם מחפשים עוד אנשים שיצטרפו אליכם.
אריה: "בגלל שזו מוזיקה שפ" נה לקולקטיב ולא מוזיקה אישית של אמן שמתפשט למערומו מול הקהל או יש תחושה שכולם עומדים אתך על הבמה".
אבשלום: "זה די ברור שללהקה יש עניין פונקציונלי. זו לא רק אמנות לשם האמנות".
בר פלג

הציניות", מודה אריה. "הייאוש שלהם הוא בילט-אין לתוך המו"ז קה. באלבומם האחרון היתה תחר" שהם נכנעו לבורגנות. אצלנו יש יותר כעס מייאוש. הרעיון היה לקחת את הבנאדם הזה שמדבר למגאפון בהפגנה של 'כוח לעובדים' ולהלביש אותו על ביט שכ"ר לש שומעים במועדונים".

בהפגנה בכיכר הבימה הופע" תם מול קהל מבוגר. לפי חתך הגילאים נראה כי זה אותו קהל שאתם מחפשים כשאתם שרים "איפה האנשים שיצאו לרחובות אחרי סברה ושתיילה". אתם כוע"ים, אבל הדור שלכם, שעליו אתם מרבים למתוח ביקורת, בעצמו מיואש ולא תמיד בא להפגנות.

אבשלום: "אני מבין לגמרי למה אנשים לא באים, הם לא מאמינים בכוח של לצאת ומתחילים להרפות — זה ככה בכל העולם. זה לא שאני בא לכל הפגנה".

אריה: "החיים בתל אביב הם טובים, פתוחים וכיפיים, אבל ל" עתי העולם הישן בדרך לבלוע אותנו. אנשים אומרים תן לי עוד 20 שנה לטרורף את החיים כמו מנות של אייל שני ורק לא להתמודד עם החרא שעתידי ליפול עלי."

לצד הביט האלקטרוני המהוקצע בשיריהם, מהדהדת סערת הרגשות של שני אחים שה" קליטו אלבום גיל התבגרות יצרי ומלא זעם. את המוסך של ההורים החליף סלון הבית ואת מערכת התופים החליף האבלטון של אב" שלום. דוגמה לכך היא השיר "נייטדרופינג", המתאר בחורה שיודעת לשלוף על המקום את כל השמות של האנשים הנכונים. ריף הפתיחה מזכיר להקות פופ-פאנק שכיכבו באמ"י בראשית שנות ה-2000, כמו "בלינק 182", אך למרות הגיטרה שעליה מנגן אריה הצמד החליט ליצור צליל אלקטרוני.
"אצלי זה הגיע בין היתר מתוך תסכול ממועדוני הלילה", מסביר אריה. "הייתי יוצא למועדוני

חמש ספרות תמורת תמונה אחת שהיא מעלה לחשבון האינסטגרם שלה. נכון לעכשיו, כל פרק ב"אינסטה בייב" הוא לא פחות מהצלחה מסחררת עבור קהל היעד, שיהפוך עולמות כדי לרכוש את הבגדים, האקססוריו ומוצרי האיפור של גיבורי הסדרה הזו. כך, לפרק הראשון יש כ-160 אלף צפיות בארבעה ימים, נתון מרשים בהחלט.

קשה לשפוט את איכות התוכן של הסדרה על פי שתי דקות, אורכם המצטבר של שני הפרקים הראשונים. ובכל זאת, הדבר הכ"ר לט ביותר עד כה היא סצינת הפ" לחייה. יהיו מי שיטענו כי מדובר בהמשך ישיר וטבעי לסדרות דוג" מת "גלי" ו"13 סיבות" שעסקו בסוגיות דומות, אך שם ניתן היה לעבד ולהכיל את העיסוק האינט"ר נסיבי בהתאבדויות באמצעות ס"ר פור מסגרת מורכב. לעומת זאת, ב"אינסטה בייב" הכל נדחס לכדי רצף מרתוני של סצינות מי" ניאטוריות שלא מאפשרות לעבד או להכיל את שנראה על המסך.

"אינסטה בייב" היא סדרת אינסטגרם. ככזו, היא יכולה לה"רות לעצמה לספר אלו סיפורים שרק מתחשק לה: אין עליה פיקוח או רגולציה מכל סוג שהוא. גם העיסוק בנושאים טעונים, כמו שיימינג או בגידות, הוא שטחי משל היה עוד פוסט שביקש למכור לכם לוק וזהו לקיץ הקרוב. טוב יעשו ההורים אם יצפו בה (עם או בלי הצאצאים) בכדי לתווך לילידיהם את המשמעות של איום בקפיצה ממגדל המים.

מימין: כוכבי הרשת קים אור אזולאי, גל גברעם וקווין רובין ב"אינסטה בייב" צילום: אסף שניידרמן

עוקבים), נועה כהן (כ-6,000 עוקבים) וגל גברעם (250 אלף עוקבים). כל אחד מהם מתחזק חשבון אינסטגרם מסחרי לעילא, שאמור להפוך את "אינסטה בייב" לאירוע תקשורתי שאף נער או נערה לא יוכלו להרשות לעצמם לפספס. ומה באשר לשחקנים של ממש? השחקנים איציק כהן ואלון נוימן שכבר שיחקו בסדרות, סרטים והצגות ממשיות, תורמים כאן את חלקם, כנראה מתוך רצון להרחיב את החשיפה לדור ה-Z ובהתאם גם את האפשרות שלהם לשחק בעוד סדרות נוער מצליחות.

בכתבה ששודרה השבוע ב"ערב טוב עם גיא פינס" סיפרה גברעם כי היא יכולה לקבל סכום של עד

הראשון, שאורכו דקה, של סדרת הנוער "אינסטה בייב" שעלתה השבוע לאינסטגרם. הסדרה, שתי עלה מדי שבוע שלושה פרקים חדשים, מבוססת על רומן לבני נוער באותו השם מאת שרון דותן. היא נשענת על כוכבי רשת יותר משהיא מבוססת תסריט. את התיפקיד הראשי של הנערה האובדנית משחקת קים אור אזולאי — בת 15 עם 227 אלף עוקבים באינסטגרם ו-600 זוגות נעליים בארון הבגדים — שכבר הספיקה להופיע בטל"וויזיה, בפעם האחרונה כבתו של אסי כהן בסדרה "ככה זה".

אזולאי לא לכד: בסדרה מש"תתפים כוכבי אינסטגרם נוספים כמו קווין רובין (129 אלף

איתי שטרן

נערה עם שיער מוחלק ואיפור כבד, עומדת בפסגת מגדל המים כשלגופה שמי" לת נשף בעלת מחשוף נדיב ומאיימת לקפוץ. למטה מתקבצים כל החברים והמכרים שלה, כולל הוריה המודאגים, ומנסים לעצור אותה מלהתאבד. הם קוראים לה ומתחננים שתדל למטה. בסצינה הבאה אן כבר יושבת מול מנהל בית הספר, מסבירה לו ששום דבר אינו כפי שהוא נראה ומוסיפה שהיא יודעת היטב שהיא מתריגת לייף, היא מסננת. והזי ככל ההתרחשות בפרק

ציפור מוגנת מאיימת על פסטיבל מוזיקה בקנדה

אשיפה קסאם

ג'ורדיאן

ציפור זעירה, הידועה בצוחות שלה, מאיימת לפגוע באחד מפסטיבלי המוזיקה הגדולים בקנדה אחרי שבנתה קן במקום שבו אמ"רה להיות הבמה המרכזית. הרמז הראשון לבעיה שמטרידה את מנהלי "אוטווה בלופסט", פסטיבל המתקיים תחת כיפת השמיים ומ"ר שך כ-300 אלף איש בכל שנה אל בירת קנדה, צץ בשבוע שעבר. פ"ר עלים באתר שבו אמור להתקיים הפסטיבל הבחינו בציפור ממין חופמי כפול צווארון מתנהגת באופן נסער. הציפור, שצבעה חום ואפור ומשקלה פחות מ-100 גרם, נחשבת למוגנת בקנדה. היא הטי"לה ארבע ביצים על אבן באזור הבמה המרכזית.
"זהו אחד האתגרים הגדולים שנתקלנו בהם, אך אנחנו חושבים שנוכל להתגבר עליו", אמר מארק

חופמי כפול צווארון. ציפור זעירה וצוחנית צילום: Alan D. Wilson

חילתו של כדור שלג". מנהלי הפסטיבל מבקשים כעת אישור מהמשרד להגנת הסביבה בקנדה להעביר את הקן מרחק של 50 מטר מאתר הפסטיבל, או להעביר אותו לשמורת טבע, כדי שהטרקטורים ימשיכו להוביל ציוד למקום שיש בו חמש בנות. העברת הקן, אמר מונהאן, תבי"טיח את שלומם של הגוזלים בזמן הפסטיבל שאמור להימשך 11 ימים. הוא משוכנע שהפסטיבל, שיופיעו בו בין השאר בריאן

אדמס ו"פו פיטרו", יתקיים כמ"תוכנן. רוב האנשים שאנחנו בק" שר אתם פועלים למען פתרון חיובי. איש לא אומר שצריך לבטל את הפסטיבל". החופמים הם משפחה בסדרת החופמאים. הם מסתובבים באזור החוף או השדות, אבל אינם יודעים לשחות. בישראל יש 16 מינים שלהם. בתחילת השנה הופסקה ומנית בנייה של מרכז בריאות בוויסקונסין בארצות הברית, אחרי שהתגלה בשטח קן של חופמי כפול צווארון ובו ארבע ביצים.

שבוע הספר ממשיך!

באתר הוצאת שוקן

עד 30.6.2018

ספרים מודפסים ודיגיטליים

www.schocken.co.il

חברי הצמד "WC", אריה (מימין) ואבשלום הספרי. תחושת מיאוס מעולם הקלאבינג צילומים: תומר אפלבוים; איור: מיטל ספיר

כשהמחאה בוערת באוזניים ובעצמות

המוזיקה של הצמד "WC" גורמת למאזינים לרקוד, לחשוב ולצעוק. אריה ואבשלום הספרי, בניהם של שמואל וחנה, בועטים בבטן הרכה של ההדוניזם התל אביבי ומסבירים למה הם לא מפחדים מפוליטיקה

אירועים שהשפיעו על החברה היהודית והישראלית, כמו "אלט לנה", השואה והמחאות נגד הרב כהנא, עם הרעות החולות של הדור הנוכחי: האסקפזם של הרשתות החברתיות ("בטח יש לי לות שאתה בוכה וגולל את הפיד ובוכה ושוחה"), השימוש הגובר במשפרי תודעה ("איך מתארגנים על קוק בעיר הזאת?") וההגירה התל-אביבית לברלין ("הנה משל-חת נסיכי המטרופולין למושבת הבת בברלין").

פרט ל"הבילויים", שהתקרבה למיינסטרים, קשה להצביע בשני העשורים האחרונים על להקות שיצאו מהשוליים של סצינת המוזיקה כלהקות מחאה ועוררו תהודה. "עם הזמן 'הבילויים' איבדו אותי בתור מאוין, בעיקר בגלל

המשך בעמ' 12

שיראו בהם "סמולנים". "אני לא מעוניין להיות נתון לחסדי השדרנים — אני עושה מה שבא לי בלי להיכנע לשיקולים מסחריים", אומר אריה על הטקסטים הנוקיים שלא משאירים מקום לספק בנוגע לעמדותיהם הפוליטיות. "ההרכב הזה הוא אחד המקרים הספורים בשנים האחרונות שבהם כער לי בעצמות להוציא החוצה — בלי לחשוב אם תהיה תגובה או מה היא תהיה. גם צפינו התעללות מות, חשבנו שאולי יהיו 12 לייקים וזהו". ואבשלום מוסיף: "ברגע שאין לך את המועקה הזאת של 'איך אני מגיע לאנשים' זה הרבה יותר קל".

החולפת. "היתה הרגשה של התפוצצות אנרגטית באולפן כשהל-בשנו את הטקסט על הביט של אבשלום", אומר אריה על השירה שנפתח במלים "ופתאום יש תחרות אחדות בינינו, וואי מה הולך לבוא פה". לדבריו, זה מתאר את התחושה הלאומית-יהודית ש"כל רגע הולכים לעלות עלינו וכולם צריכים ליישר שורה. רצינו לקחת את התחושה הזו ולהביא אותה למחנה הליברלי ולהסביר שהמחנה שלנו נכעיה ושנחננו יכולים ללכת בכל רגע".

בשכונת פלורנטין בתל אביב. אריה, בן 31, נפרד אז מבת זוגו. אבשלום, בן 26, חזר מלימודי סאונד במכללת כנרת. "זה היה לגמרי קטע של אחים שפתאום מכירים אחד את השני לעומק", אומר אריה בראיון ל"הארץ". "הרמנו בעצמנו אולפן והחלטנו לנסות לעשות אלבום באנגלית, קלאבי ופוליטי, אבל היה לנו חשוב שיורגש שזה מפה". "סליק", הסינגל הראשון שלהם, יצא לפני כשנה. הוא נקרא על שם הסליק של הלח"י שהיה מתחת לביתם בפלורנטין. הביט החלקלק של אבשלום פגש את הטקסט של אריה והוליד את אחד השירים הנוקבים של השנה

שיצא בנובמבר האחרון, כעט בבטן הרכה של ההדוניזם התל-אביבי. למרות הזמן שעבר מאז, הוא רלוונטי גם עתה. חברי הצמד הם האחים אריה ואבשלום הספרי, שכותבים טקסטים פוליטיים נוקבים ויוצרים מוזיקת מועדונים שלא דווקא מיועדת להופעות במועדונים. אריה הוא שחקן (שהופיע בסרט "משפחה" של רוני קידר) ואבשלום הוא מוזיקאי שסיים לא מוזמן את לימודיו. הוריהם הם המחזאי שמואל הספרי והשחקנית, המחזאית והבמאית חנה אולאי-הספרי.

העבודה המשותפת של האחים החלה בסלון הבית שסיבלטו "Criminals" של הצמד "WC", האלבום "We Are Not War". יצוצות המחאה שהחלו עם סיי רובם של כמה תקליטים מחורל לנגן בתל אביב בשנה החולפת, לצד אירוע הבוילר-רום שהתקיים בסוף השבוע האחרון ברמאללה, הוכירו פעם נוספת כי רחבות הריקודים, למרות התדמית שדבקה בהן, הן כבר לא מקלט אסקפיסטי שחסין בפני המציאות. לתנועות מחאה שפועלות בוירות הלילה, כפי שאפשר היה לראות בטביליסי בגאורגיה בחודש שעבר, יש כוח רב לנסות וליצור מציאות שונה.

התעמלות בוקר

1. מהי הנשיקה הקריטית, בתולדות הנצרות?
 2. במה דומה בטלה לנשיקה, לפי ג'רום ק' ג'רום?
- תשובות בעמ' 2